

บทที่ 5

สรุปปัญหา และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การบัญชีสำหรับกิจการปลูกสร้างสวนป่า กรณีศึกษาสวนป่าสักแม่หอพระ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการถือปฏิบัติทางบัญชีในการรับรู้อย่างไร การวัดมูลค่า การรับรู้มูลค่าที่เปลี่ยนแปลงไป การแสดงรายการและการเปิดเผยรายการในงบการเงินของกิจการปลูกสร้างสวนป่า ซึ่งประโยชน์ที่จะได้รับในการศึกษาครั้งนี้ คือ เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการบันทึกบัญชี การรับรู้รายการ การวัดมูลค่า การรับรู้มูลค่าที่เปลี่ยนแปลงไป และการเปิดเผยข้อมูล และให้มีแนวทางปฏิบัติทางการบัญชีที่เป็นการรักษาผลประโยชน์ให้กับเอกชนผู้ประกอบกิจการปลูกสร้างสวนป่า ในขณะที่ตัวก็ช่วยให้รัฐไม่เสียผลประโยชน์ที่รัฐพึงจะได้รับ และยังเป็น การช่วยสนับสนุนนโยบายของรัฐ ในการส่งเสริมให้เอกชนปลูกป่าเพื่อการค้า และลดการตัดไม้ทำลายป่า

การศึกษาในครั้งนี้อาศัยข้อมูลในการปลูกสร้างสวนป่าสักจาก สวนป่าแม่หอพระ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตจังหวัดเชียงใหม่ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2518- 2542 และจะใช้ข้อมูลรายได้ และค่าใช้จ่ายเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปลูกสร้างสวนป่าสักในแปลงปี 2518 ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายในการปลูกสร้าง และดูแลรักษาในแต่ละปีมาเป็นข้อมูลในการศึกษา เนื่องจากในปีที่ทำการศึกษา (พ.ศ. 2542-2543) องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ได้มีการทำไม้ออกจากสวนป่าแปลงปี 2518 เท่านั้น ดังนั้นเพื่อให้ข้อมูลรายได้และข้อมูลค่าใช้จ่ายมีความสอดคล้องกัน ในการศึกษาครั้งนี้จึงนำเฉพาะข้อมูลของต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่เป็นของสวนป่าสักแปลงปี 2518 มาพิจารณา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งรวบรวมได้จากเอกสารทางบัญชีในการปลูกสร้างสวนป่าแม่หอพระ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ขององค์การอุตสาหกรรมป่าไม้เขตจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นข้อมูลต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการปลูกสร้างสวนป่าสักระหว่างปี พ.ศ.2518-2542 และข้อมูลเกี่ยวกับรายได้จากการขายไม้สักที่ตัดฟันในสวนป่าสักดังกล่าวข้างต้น

สรุปปัญหา

ปัจจุบันในประเทศไทย วิธีการบัญชีของกิจการที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับการเกษตรยังไม่มีมาตรฐานที่เหมาะสมรองรับ จากการศึกษาหาแนวทางการบัญชีที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจในประเทศไทย (วิศิษฐ์, กนกเนตรและชวลิต, 2542) พบว่าวิธีการบัญชีของกิจการที่ทำ การเกษตรในประเทศไทยที่ปฏิบัติอยู่ใช้วิธีราคาทุนในอดีต ซึ่งเป็นไปตามแนวทางปฏิบัติตาม มาตรฐานการบัญชีของไทย

ผลที่ได้จากการศึกษาสวนป่าสักแม่หอพระ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าถ้าสวน ป่าสักแม่หอพระมีการเลือกใช้แนวปฏิบัติในการบันทึกบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีของไทย โดยใช้วิธีราคาทุนในอดีต จะทำให้งบการเงินมีการแสดงมูลค่าของสินทรัพย์ในงบดุล ทั้งสินทรัพย์ ชีวภาพคือต้นสัก และผลผลิตทางการเกษตรคือไม้สักท่อนซึ่งถือเป็นสินค้าคงเหลือ จะแสดงมูลค่า ไปได้ต่ำไป และในทำนองเดียวกันในงบกำไรขาดทุน ก็จะไม่มีการบันทึกกำไรได้และค่าใช้จ่ายใน แต่ละงวดบัญชีในช่วงที่ต้นสักมีการเจริญเติบโต ทำให้รายงานทางการเงินของกิจการปลูกสร้าง สวนป่าสักไม่มีความน่าเชื่อถือ และไม่สามารถใช้ในการตัดสินใจได้ ซึ่งทำให้เป็นข้อจำกัดอย่าง หนึ่งของการส่งเสริมให้มีภาคเอกชนเข้ามาประกอบกิจการปลูกสร้างสวนป่าเพื่อการค้า และพัฒนา ให้การปลูกสร้างสวนป่าเป็นอุตสาหกรรมการเกษตรที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ และของโลกได้

ข้อเสนอแนะ

จากสภาพแวดล้อมของประเทศไทยในปัจจุบัน ซึ่งหลังจากที่ประสบกับปัญหาทาง เศรษฐกิจได้มีข้อตกลงในเรื่องของการปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีของไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันให้มี ความสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีสากล (IASB) ซึ่งได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการบันทึก บัญชีเป็นร่างมาตรฐาน “บัญชีเกษตรกรรวม” ที่ต้องการให้สินทรัพย์ชีวภาพ-ต้นสัก มีการแสดงมูลค่า ในทุกๆ วันที่ในงบการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรม เพื่อแสดงให้เห็นถึงประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรูป กระแสเข้า หรือการเพิ่มค่าของสินทรัพย์ ในขณะที่การแสดงผลค่าของไม้สักท่อนซึ่งถือเป็นสินค้า คงเหลือต้องการให้มีการแสดงผลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ตัดสาย และให้ถือว่าเป็นราคาทุน ของไม้สักท่อน และการรับรู้มูลค่าที่เปลี่ยนแปลงไปจะรับรู้เมื่อมูลค่ายุติธรรม ณ วันที่ในงบการเงิน ต่ำกว่าราคาทุน

ในการทำงานเดียวกันในเรื่องของการรับรู้รายได้ และค่าใช้จ่ายในช่วงระยะเวลาที่ต้นสังกัดมีการเจริญเติบโต ก็จะมีการรับรู้ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในอนาคตที่เพิ่มขึ้นในแต่ละงวดบัญชีเป็นรายได้ของกิจการ และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเนื่องจากการเลี้ยงดูบำรุงรักษาก็มันก็เป็นค่าใช้จ่ายในงวดนั้นซึ่งเป็นไปตามหลักจับคู่ของรายได้และค่าใช้จ่าย

นอกจากนี้การที่ IASC ได้มีการแยกแยะแสดงให้เห็นว่าผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในอนาคตที่เพิ่มขึ้นในแต่ละงวดบัญชี มีสาเหตุมาจากปัจจัย 2 ประการคือ จากการเปลี่ยนแปลงทางชีวภาพของต้นสังกัดที่มีขนาดเส้นรอบวงใหญ่ขึ้นและมีความสูงเพิ่มขึ้นในแต่ละปี กับอีกสาเหตุหนึ่งที่เกิดเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงในระดับราคาของมูลค่ายุติธรรมของต้นสังกัด จะเป็นการช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินกระแสเงินสดในอนาคตของกิจการได้อย่างสมเหตุสมผลมากยิ่งขึ้น และข้อมูลทางการเงินก็จะมีที่น่าเชื่อถือมากขึ้น, สามารถเปรียบเทียบกันได้กับธุรกิจปลูกสร้างสวนป่าในประเทศ และต่างประเทศ, และมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินกลุ่มต่างๆ มากขึ้น และยังเป็นโอกาสที่จะสนับสนุนและส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาประกอบกิจการปลูกสร้างสวนป่าเพื่อการค้า และพัฒนาการปลูกสร้างสวนป่าให้เป็นธุรกิจการเกษตรที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ และของโลกได้

ในส่วนของภาครัฐ ถ้าปฏิบัติตามแนวทางการบันทึกตามร่างมาตรฐานบัญชีของ IASC เรื่อง “บัญชีเกษตรกรรม” จะเห็นว่าในส่วนของภาษีเงินได้ที่สรรพากรจะเรียกเก็บจากผู้ประกอบการปลูกสร้างสวนป่า สรรพากรจะได้รับชำระภาษีได้เร็วขึ้นและได้รับชำระทุกปีในช่วงระหว่างที่ต้นสังกัดมีการเจริญเติบโตและได้รับชำระอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย

และท้ายที่สุดเมื่อภาคเอกชนมีการปลูกสร้างสวนป่ามากขึ้นก็สามารถช่วยลดปัญหาการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าธรรมชาติที่เหลือนอยู่ และยังเป็น การช่วยเพิ่มพื้นที่ป่าให้กับประเทศได้ตามวัตถุประสงค์ของกรมป่าไม้ที่ส่งเสริมให้ภาคเอกชนปลูกสร้างสวนป่า